

Az osztályozás pedagógiai művelete

a) Az érdemjegyek és osztályzatok fogalmának, formáinak meghatározása:

- **érdemjegy** - a tanév folyamán rendszeres értékelés
- **osztályzat** - félévi és év végi minősítés
- **formái** – jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1), ettől lehetséges bizonyos keretek között eltérni és sajátos értékelési és minősítési formákat alkalmazni, de nem pusztán saját elhatározásból, hanem az iskola pedagógiai programja alapján.

b) Hatáskör:

- **pedagógus joga** - értékelje és irányítsa a tanulók munkáját
- **osztályfőnök joga** - a tanuló magatartásának és szorgalmának értékelése és minősítése
- **nevelőtestületi hatáskör** – év végén az osztályzat megváltoztatása abban az esetben, ha az év végi osztályzat az érdemjegyek átlagától lényegesen eltér a tanuló hátrányára, és a pedagógus indokait a nevelőtestület nem fogadja el. Ha a tanuló hiányzása miatt nem osztályozható, a nevelőtestület dönt, hogy a tanév követelményeit a tanuló osztályozó vizsgán teljesítheti-e. A nevelőtestület abban az esetben tagadhatja meg az osztályozó vizsgára bocsátást, ha az igazolatlan órák száma meghaladja a 20 órát. Egyéb esetben a tanuló osztályozóvizsgát tehet. Az osztályozó vizsga előkészítése, megszervezése, lebonyolítása az intézményvezetés feladata a mindenkori hatályos jogszabályok szerint.

c) Célhoz kötöttség (rendeltetésszerű használat):

- **az érdemjegyek célja** - a tanuló teljesítményének, előmenetelének tanítási év közbeni rendszeres értékelése.
- **osztályzatok** - a tanuló tudásának értékelését és minősítését szolgálja.
- **az osztályzatok megállapításának alapja** az érdemjegyek, a tanuló évközi teljesítménye illetve az osztályozó és más vizsgákon nyújtott teljesítménye.
- **fegyelmi eszközként alkalmazás tilalma** - az érdemjegyek illetve osztályzatok megállapításakor a tanuló teljesítményét és szorgalmát kell figyelembe venni - tehát kivéve a magatartást.

d) Értesítési kötelezettség:

- az érdemjegyekről a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét **rendszeresen értesíteni kell**, az osztályzatokról szintén.

Év végi elégtelen osztályzat **javítóvizsgát** von maga után. Az a tanuló, aki háromnál több tantárgyból elégtelen év végi osztályzatot kapott, tanköteles tanuló esetében a tanévet megismételni köteles, nem tanköteles diák megismételheti.

Ellenőrzés, értékelés, osztályozás intézményi gyakorlata

ALAPELVEK:

1. Az ellenőrzés - értékelés - osztályozás a pedagógiai tevékenység szerves része, melynek jelentős szerepe van a személyiség fejlesztésben: ösztönzést ad, fejleszti a felelősségérzetet és önértékelő képességet, önnevelésre készítet.

2. Az objektív, igazságos értékelés - osztályozás előfeltétele a világosan megfogalmazott és következetesen érvényesített követelményrendszer.

3. Az ellenőrzésnek ki kell terjednie az írásbeli házi feladatra, fűzetvezetésre is.

4. Bármely tantárgy ellenőrzési - értékelési rendszerében a folyamatosság elengedhetetlen követelmény. Az írásbeli számonkérés esetében előnyben kell részesíteni az esszé formájú összefüggő megnyilatkozásokat, és az ésszerű minimum szintjén kell tartani a tesztek, elsősorban feleletválasztós változataik használatát. Az egyes tantárgyak helyi tantervében évfolyamonként célszerű meghatározni a tanév során írandó / nagy - vagy témazáró / dolgozatok számát. Elvárás, hogy valamennyi átfogó témát írásbeli számonkérés zárja. A témazárók időpontját, témáját a számon kérő nevelőnek a megírás előtt legalább egy héttel be kell jelenteni, és egyeztetni a tanító tanár-teammal, mert egy tanítási napon csak két ilyen típusú ellenőrzésre kerülhet sor.

5. A tanuló tantárgyi teljesítményét a hagyományos ötfokozatú skála érdemjegyeivel minősítjük.

6. A tanuló félévi és év végi tantárgyi osztályzatainak kialakításához a heti tantárgyi óraszám és a félévenként minimálisan elvárt osztályzatok száma a következőképpen alakul: 1/3, 2/4, 3/5, 4/6. A félévi és év végi tantárgyi osztályzatainak kialakításakor az adott időszak alatt megszerzett különböző típusú érdemjegyek súlyozott átlagától a szaktanár lefelé legfeljebb egy osztályzat erejéig, felfelé is ennyire eltérhet. A szaktanár mérlegelésétől függően a tanuló lehetőséget kaphat félévi és év végi osztályzatának átfogó javítására. A mérlegelés alapjául szolgáló szempontokat a tanulóval ismertetni kell. **Ha az osztályt/csoportot az adott tantárgyból egynél több szaktanár tanítja, a félévi és év végi osztályzatot közösen alakítják ki. A szakmai orientációs tantárgyak érdemjeggyel és osztályzattal történő értékelése tantárgyanként történik.** A félévi és év végi minősítés - osztályozás ne legyen mechanikus művelet. A záró osztályzat tükrözze a tanuló évközi szerepléseit. Értékelje az igyekezetét, a teljesítmény változásának irányát.

7. A szorgalmi időben kapott értékelést a pedagógus bejegyzzi az ellenőrző könyvbe. A szülő a bejegyzéseket aláírásával veszi tudomásul.

8. A félév és a tanév végén az egyes tantárgyakban elért kiemelkedő teljesítményért a tanuló dicséretet kaphat, ez az elismerés lehet igazgatói, valamint nevelőtestületi szintű.

Ha a tanulónak a "jeles" osztályzatai mellett legfeljebb 3 "jó" osztályzata van (s ennél rosszabb osztályzata nincs), a tantestület általános dicséretét érdemli ki. A dicséreteket az ellenőrzőben és bizonyítványban is dokumentálni kell.

9. A magatartás és szorgalom minősítésére félévkor és a tanév végén az osztályfőnök tesz javaslatot az osztályban tanító pedagógusok közösségének. A tanuló magatartását és szorgalmát az adott osztályban tanító tanárok a félévi, ill. tanév végi osztályozó konferencián értékelik. A hagyományos négyfokozatú skála érdemjegyeivel való minősítés az osztályfőnök javaslatára, véleménykülönbség esetén szavazással, egyszerű szótöbbséggel történik. A döntést előkészítő munkája során az osztályfőnök meghallgatja a tanuló és a diákönkormányzat véleményét is. A magatartás értékelésekor – az intézmény házirendjében megfogalmazottak szellemében – a tantestület áttekinti, hogy

- a tanuló milyen mértékben fogadja el az iskola szellemiségét,
- szabályrendszerét, erkölcsi alapelveit;
- milyen mértékben jellemzi őt az önként vállalt fegyelmezettség;

- mennyire tartja tiszteletben az emberi együttélés, a kulturált viselkedés normáit;
- tiszteli-e a létrehozott szellemi és anyagi értékeket, védi-e a közösség és tagjai vagyont;
- képességei szerint vállal-e szerepet az intézményi közösségek formálásában;
- közreműködik-e a kulturált intézményi környezet létrehozásában és fenntartásában.

A szorgalom értékelésekor a tantestület azt vizsgálja, milyen mértékben és színvonalon él a tanuló az intézmény által számára biztosított művelődési lehetőségekkel. Ennek során alapvető szempont, hogyan aránylik a tanuló teljesítménye saját képességeihez.

A magatartás minősítése: példás /5/, jó /4/, változó /3/, rossz /2/.

Szorgalom: példás /5/, jó /4/, változó /3/, hanyag /2/.

Magatartás minősítése:

A példás: magatartású tanuló intézményen belüli és kívüli viselkedése példamutató. Az intézmény házirendjét megtartja és másokkal is megtartatja. Az intézményi követelményeket tudatosan vállalja, kezdeményező, bekapcsolódik a közösség vezetésének munkájába.

A jó: magatartású tanuló az intézményi házirendet következetesen betartja. Tanáraival, a felnőttekkel és társaival szemben őszinte, tisztelettudó. Magatartáskultúrája esetenként kifogásolható.

A változó: magatartású tanuló viselkedésével szemben kifogások merülnek fel. Igyekezete ellenére megismétlődnek kifogásolható cselekedetei. A közös programokról gyakran igazolatlanul távol marad. Tanáraival, társaival szembeni magatartása nem mindig udvarias. Indulatait nem mindig képes fékezni. Hangneme kifogásolható. A fegyelmező intézkedések súlyosabb fokozatai valamelyikében részesül.

A rossz: magatartású tanuló a házirend szabályait hiányosan tartja be. Kivonja magát a közösségi feladatokból, rossz hatással van a közösségre, munkájuk eredményességét is gátolja, rossz példát mutat, bomlasztja a közösséget. Tanáraival, a felnőttekkel és társaival szemben nem őszinte, durva, tiszteletlen. Intézményen belüli vagy kívüli viselkedéséért fegyelmi büntetések valamelyik fokozatában részesül.

A fenti minősítéseket a házirend igazolatlan hiányzásokra vonatkozó előírásai erősen befolyásolhatják.

Szorgalom minősítése:

Példás: a tanuló szorgalma, ha munkáját rend, fegyelem, pontosság jellemzi. A tanítási órákra, foglalkozásokra képességeihez, körülményeihez mérten akaratát megfeszítve maximálisan és rendszeresen felkészül, aktívan bekapcsolódik munkába. Az iskolai tanulmányi munkán kívül részt vesz pályázatokon, versenyeken.

Jó: a tanuló szorgalma, ha az elért átlageredménye képességeinek megfelelő, és általában szorgalmas munkájának köszönhető, de akaratának különleges megfeszítésére nincsen szükség.

Változó: a tanuló szorgalma, ha iskolai és otthoni munkájában csak időnként igyekszik. Kötelességét ismételt figyelmeztetés után teljesíti. Időnként nem ír házi feladatot, hiányos felszereléssel jön iskolába.

Hanyag: a tanuló szorgalma, ha képességeihez és körülményeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében, kötelességét gyakran elmulasztja, munkájában megbízhatatlan.

Az ellenőrzés, értékelés formái

Szóbeli: beszélgetés, szóbeli összefüggő felelet, kiselőadás stb.

Írásbeli: feladatlap, teszt, dolgozat, témazáró stb.

Gyakorlati: munkadarab, gyűjtőmunka, sportteljesítmény stb.

A pedagógus maga tervezi meg a szóbeli és írásbeli formák helyes arányát.

Vizsgarend

Iskolánkban a következő típusú vizsgák fordulhatnak elő:

1. Szintvizsga:

- intézményi vizsga közismereti tantárgyakból a 10. évfolyam végén. Lebonyolításának módját, követelményeit a munkaközösségek a tantervi követelményekre építve határozzák meg.
- Az SZVK-ban meghatározottak szerint a szakképző évfolyamokon.

2. Érettségi vizsga: a 12. évfolyam sikeres befejezése után következő állami vizsga, melynek rendjét, követelményeit az érettségi vizsgaszabályzat határozza meg.

3. Szakmai (szakmunkás) záróvizsga: a 11. évfolyam sikeres befejezése után következő állami vizsga.

4. Technikus képesítő záróvizsga: a 14. évfolyam sikeres befejezése után következő állami vizsga.

5. Osztályozó vizsga: az évfolyam teljes anyagából vagy egyes tárgyakból tehető iskolai vizsga, melyre magántanulók, hiányzásuk miatt nem osztályozható tanulók, valamely tantárgyból egyéni felkészülést folytató tanulók jelentkezhettek. Több évfolyam anyagából összevont vizsga is tehető. Ez esetben minden évfolyamot külön osztályzattal kell lezárni. Bizottság előtti vizsga.

6. Tanterv-különbözeti vizsga: az igazgató írja elő más iskolából, évfolyamról vagy iskolaszervezeti típusból érkezett tanulóknak a tanrendek (tananyagok) összevetése után. Bizottság előtti vizsga.

A szakmunkás, érettségi és a technikus vizsgára a tanulókat az iskola készíti fel. / A többi típusban az iskola útmutatást ad./ A vizsgák idejét a vizsgaszabályzat rögzíti. Az osztályozó és különbözeti vizsgák idejét, rendjét az igazgató határozza meg.

Értékelő skálával való osztályozás:

- 40% alatti tudásszint: elégtelen (1)**
- 41%-50% közötti tudásszint elégséges (2)**
- 51%-70% közötti tudásszint közepes (3)**
- 71%-85% közötti tudásszint jó (4)**
- 86% feletti tudásszint jeles (5)**

Szakközépiskola esetében az értékelés:

- 50% alatti tudásszint: elégtelen (1)**
- 51%-65% közötti tudásszint elégséges (2)**
- 66%-74% közötti tudásszint közepes (3)**
- 75%-85% közötti tudásszint jó (4)**
- 86% feletti tudásszint jeles (5)**

A tanulók továbbhaladása

1. A tanuló magasabb évfolyamba akkor léphet, ha a tantárgyi követelményeket minden kötelező és választott tárgyban a tanév végén legalább elégséges (2) szinten teljesítette.

2. A tanév végi elégtelen minősítés 1-3 tantárgyból javítóvizsgán javítható (augusztus hónap). Háromnál több elégtelen esetén az évfolyamot meg kell, illetve (nem tanköteles tanuló esetében) meg lehet ismételni.

3. Ha a tanuló hiányzása az adott tanévben meghaladja a 250 órát, és a tanév követelményeit nem teljesítette, a tanév végén nem osztályozható. Ugyancsak nem osztályozható, ha az egyes tantárgyak esetében a hiányzás meghaladja az évi óraszám 30%-át, a szakképző évfolyamokon pedig a 20%-át. A fenti esetekben a tantestület osztályozó vizsgát engedélyez akkor, ha az igazolatlan mulasztások órászáma nem haladja meg a 20 órát.

4. Választott tárgyat leadni - általános szabályként - lezárt év után lehet, felvenni igazgatói engedéllyel.

5. Magántanulók

A magántanulói státust kérelmezni, a kérést indokolni kell. A magántanuló félévkor beszámoló-, a tanév végén (a testnevelés kivételével) minden, az adott évfolyamon oktatott kötelező tárgyból osztályozó vizsgát tesz. Az értékelés-minősítés és továbbhaladás rendje azonos a normál tanulókéval. A magántanulók felkészüléséhez az iskola útmutatást nyújt.

Az otthoni felkészüléshez előírt házi feladatok meghatározása

Intézményünkben a házi feladatok meghatározásával kapcsolatosan az alábbi szabályok érvényesülnek:

- a házi feladatok legfontosabb funkciója a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó gyakorlás (készség- és képességfejlesztés), valamint a tananyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása;
- valamennyi évfolyamon a tanulók hétvégére (szombatra, vasárnapra), valamint a tanítási szünetek idejére kaphatnak szóbeli, és írásbeli házi feladatot;
- valamennyi évfolyamon a tanulók a tanítási szünetek idejére – a szokásos (egyik óráról a másikra esedékes) feladatokon túl – nem kapnak sem szóbeli, sem írásbeli házi feladatot;
- a kijelölt feladat(ok)hoz a szaktanárok a szükséges információkat biztosítják;
- a tanulók eredményes felkészülésének érdekében egy tanítási napon belül egy-egy osztállyal legfeljebb kettő témazáró, illetve félévi vagy év végi felmérő dolgot lehet íratni.